

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Uthôf Siegerswoude

projectnummer: P001258

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Uthôf Siegerswoude

Datum: 24-05-2022

Inleiding

KADER

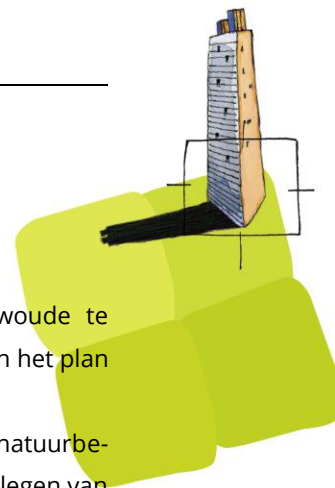
De initiatiefnemer is voornemens vier nieuwbouwwoningen aan de Uthôf in Siegerswoude te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

Het doel van de inventarisatie is nagaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 16 mei 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog, circa 25°C en er stond een matige wind.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt aan de Uthôf in Siegerswoude (zie figuur 1). Het wordt begrensd door een woonperceel in het noordwesten en oosten. En door een agrarisch perceel in het noorden, zuiden en zuidwesten. Door het midden van het plangebied loopt de weg de Uthôf.

Het plangebied bestaat uit twee grasvelden. In het noordelijke grasveld staan drie zomereiken langs de weg. In het plangebied is geen bebouwing of permanent oppervlaktewater aanwezig.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

De plannen bestaan uit de bouw van vier woningen. Hiervoor wordt vegetatie verwijderd en wordt grond vergraven. Omdat nog niet bekend is of de drie zomereiken behouden blijven, wordt er in deze natuurtoets van uitgegaan dat alle drie de bomen worden gekapt.

Foto's 1 en 2. Impressie van het plangebied op 16 mei 2022. Links de zuidelijke weide gezien vanuit het noorden. Rechts de noordelijke weide, gezien vanuit het zuiden.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wet natuurbescherming (Wnb) is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (artikel 3.1-3.4 Wnb);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5-3.9 Wnb);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (artikel 3.10-3.11 Wnb).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (artikel 3.11 Wnb). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10, eerste lid Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFD © 19 mei 2022) blijkt dat in de directe omgeving (0-2 km) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, reptielen, een amfibie (rugstreeppad) en een libel (noordse winterjuffer).

Het grasland in het plangebied bestaat voornamelijk uit algemene gras- en plantensoorten, zoals Engels raaigras, paardenbloem, boterbloem, witbol, fluitenkruid en grote brandnetel. Net ten zuiden

² De NDFD is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFD zijn door soortexperts gevalideerd.

van de Uthôf ligt een droge greppel met Engels raaigras, pitrus en fluitenkruid. Net buiten de noordwestgrens van het plangebied groeiden tijdens het veldbezoek enkele braam-, vogelkers-, en hulststruiken. Opgaande begroeiing binnen het plangebied is beperkt tot de drie zomereiken langs de noordzijde van de Uthôf. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. Gezien de terreingesteldheid, de voedselrijkdom en het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) zijn beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

Vanwege het ontbreken van bebouwing binnen het plangebied kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van gebouwbewonende vogelsoorten, zoals de uit de omgeving bekende huismus en gierzwaluw (NDFF), worden uitgesloten.

Uit de directe omgeving zijn ook enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in bomen bekend, zoals boomvalk, buizerd, ransuil en sperwer (NDFF). Tijdens het veldbezoek zijn in de drie zomereiken in het plangebied geen nesten waargenomen waarvan vogels met jaarrond beschermde nesten gebruik kunnen maken. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in het plangebied kan dan ook worden uitgesloten.

De grasvelden in het plangebied kunnen wel onderdeel uitmaken van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd.

In de bomen in het plangebied kunnen algemene, weinig verstoringgevoelige vogelsoorten broeden, zoals houtduif. Nesten van algemene vogelsoorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

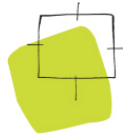
Vanwege het ontbreken van bebouwing binnen het plangebied kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen, zoals de uit de omgeving bekende gewone dwergvleermuis (NDFF) of laatvlieger, worden uitgesloten.

In de opgaande beplanting in het gebied zijn geen holtes of scheuren waargenomen die vleermuizen kunnen gebruiken als verblijfplaats. Hierdoor kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, zoals rosse vleermuis, worden uitgesloten.

Het plangebied kan wel onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. De drie zomereiken in het plangebied maken geen deel uit van een doorgaande structuur van opgaande beplanting die dienst kunnen doen als essentiële vliegroute.

Het grasland in het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten konijn, haas en veldmuis (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde boommarter, das, eekhoorn en otter bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor boommarter en eekhoorn, zoals bosgebied, is in het plangebied niet aanwezig. Ook zijn in de bomen tijdens het veldbezoek geen

geschikte boomholtes voor boommarter of nesten van eekhoorn waargenomen. Boommarter en eekhoorn zijn dan ook niet in het plangebied te verwachten. Vanwege het ontbreken van struweel- en bosgebieden met weinig verstoring kunnen verblijfplaatsen van das in het plangebied worden uitgesloten. Wel kan das incidenteel op het grasland in het plangebied foerageren.

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in en rondom het plangebied, kan de aanwezigheid van otter in het plangebied worden uitgesloten.

Het grasland in het plangebied vormt geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibiesoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

In de omgeving van het plangebied is ook de niet-vrijgestelde rugstreepad waargenomen (NDFF). Voor rugstreepad ontbreken in het plangebied geschikte voortplantingswateren en geschikt landbiotoop, zoals zandbulten of kale bodem met vergraafbare grond. Hierdoor is rugstreepad niet in het plangebied te verwachten.

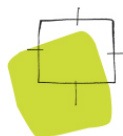
In de directe omgeving van het plangebied zijn de beschermde reptielsoorten adder en levendbarende hagedis bekend (NDFF). Geschikt leefgebied voor levendbarende hagedis, zoals vochtige, dichtbegroeide heide met geschikte zonplekken, is niet in het plangebied aanwezig. Ook voor adder ontbreekt geschikt leefgebied, zoals hoge zandgronden of heidegebied met een rijke vegetatiestructuur. De aanwezigheid van levendbarende hagedis en adder in het plangebied kan hierdoor worden uitgesloten.

De libellensoort noordse winterjuffer is in de omgeving van het plangebied bekend (NDFF). Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is noordse winterjuffer niet in het plangebied te verwachten.

Overige beschermde soorten uit de soortengroep vissen zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortengroep, vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater, ook geen geschikt leefgebied. Gezien dit gegeven kan de aanwezigheid van beschermde vissen worden uitgesloten.

TOETSING

Als gevolg van de kap en nieuwbouwplannen gaan geen jaarrond beschermde vogelnesten verloren. Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus en buizerd, maar zal niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger

foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan worden voorkomen door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Bij uitvoering van de plannen gaan geen vleermuisverblijfplaatsen of vliegroutes verloren. Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van de plannen ook niet volledig ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die rondom graslanden foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibie- en zoogdier-soorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wet natuurbescherming en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in de provincie Fryslân nog Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van

de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (vastgesteld 23 maart 2021).

NATUUR BUITEN HET NNN EN WEIDVOGELLEEFGEBIED

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt natuur buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuur-gebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied en de bescherming van weidevogelgebieden.

INVENTARISATIE

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen ligt 2,5 km ten zuidoosten van het plangebied. Ten zuiden van het plangebied ligt op circa 800 m afstand een groot weide- en bosgebied dat als NNN is aangewezen. Circa 300 m ten westen van het plangebied ligt een kleine plas die is aangewezen als natuur buiten de NNN. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied is een weidevogel-parelgebied op circa 9,3 km ten zuidoosten van het plangebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten mogelijk door externe werking. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door de bebouwing van Bakkeveen, wegen, bosschages en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht. Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom dient een AERIUS-berekening te worden gemaakt waaruit blijkt of tijdens de gebruiksfase al dan niet sprake is van stikstofdepositie boven 0,00 mol N/ha/ja in stikstof-gevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden.

Het NNN en Natuur buiten NNN in Fryslân kennen geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN of Natuur buiten NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen

worden uitgesloten. Weidevogelleefgebieden zullen eveneens geen verstoring ondergaan, gezien de grote afstand tot het plangebied.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

In het plangebied zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig. Het indienen van een kapmelding bij de provincie Fryslân is niet nodig.

Conclusie

Voor dit plan is op 16 mei 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om toetsing aan de Wet natuurbescherming op te baseren. Het aanvragen van een ontheffing voor de Wet natuurbescherming voor de uitvoering van het plan is niet nodig.

Wel moet bij de werkzaamheden rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Dit betekent dat bij voorkeur buiten het broedseizoen wordt gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Negatieve effecten ten aanzien van in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde Natura 2000-gebieden kunnen nog niet worden uitgesloten. Een Aeries-berekening moet uitwijzen of de stikstofdepositie al dan niet boven de 0,00 mol N/ha/ja uitkomt. Het plan is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.